

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

A. M. N. Comittus

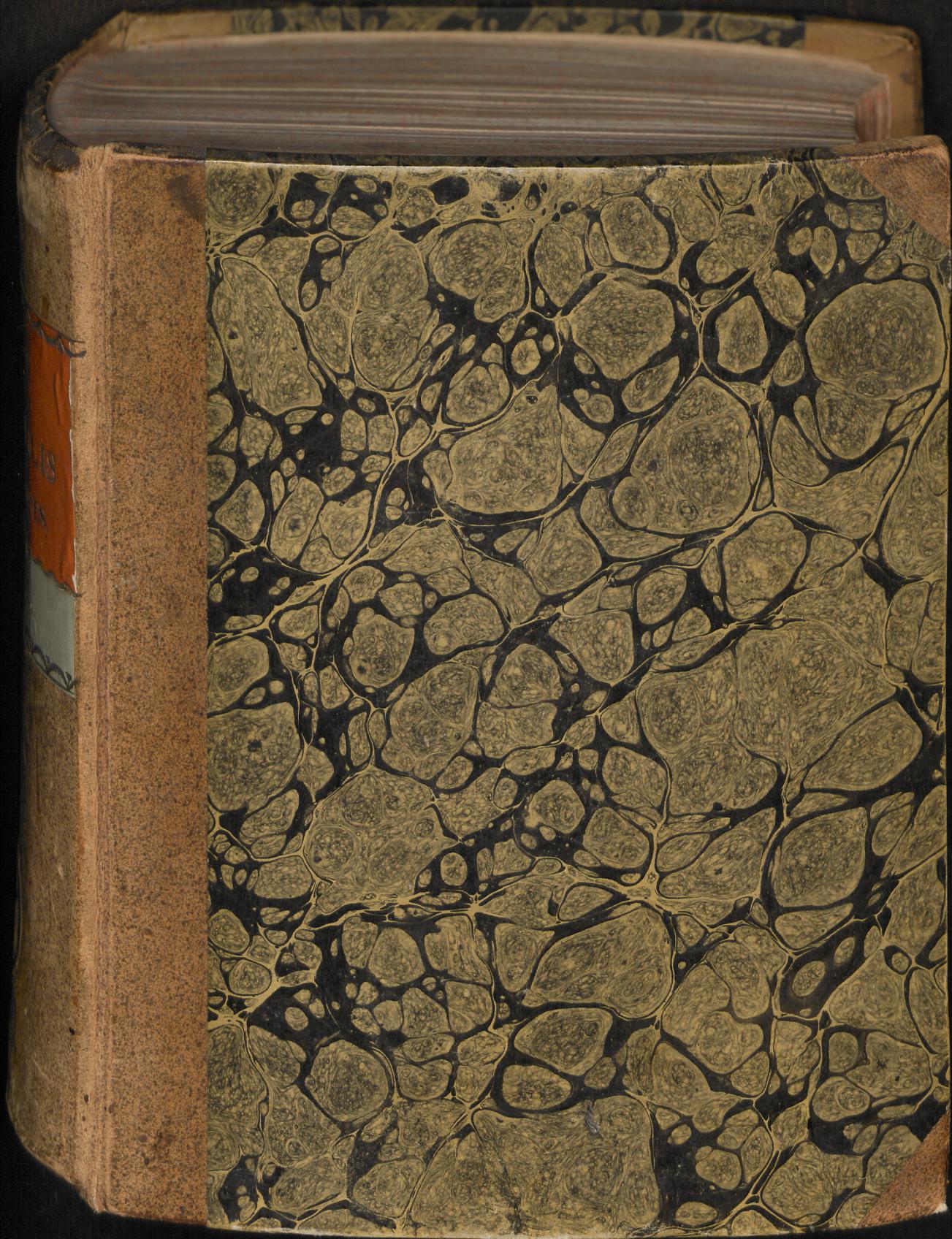
Utrum Socius Contra Socium Finium Regundorum Agere Possit? : Programma

Fuldae: Typis Stahelianis, 1792

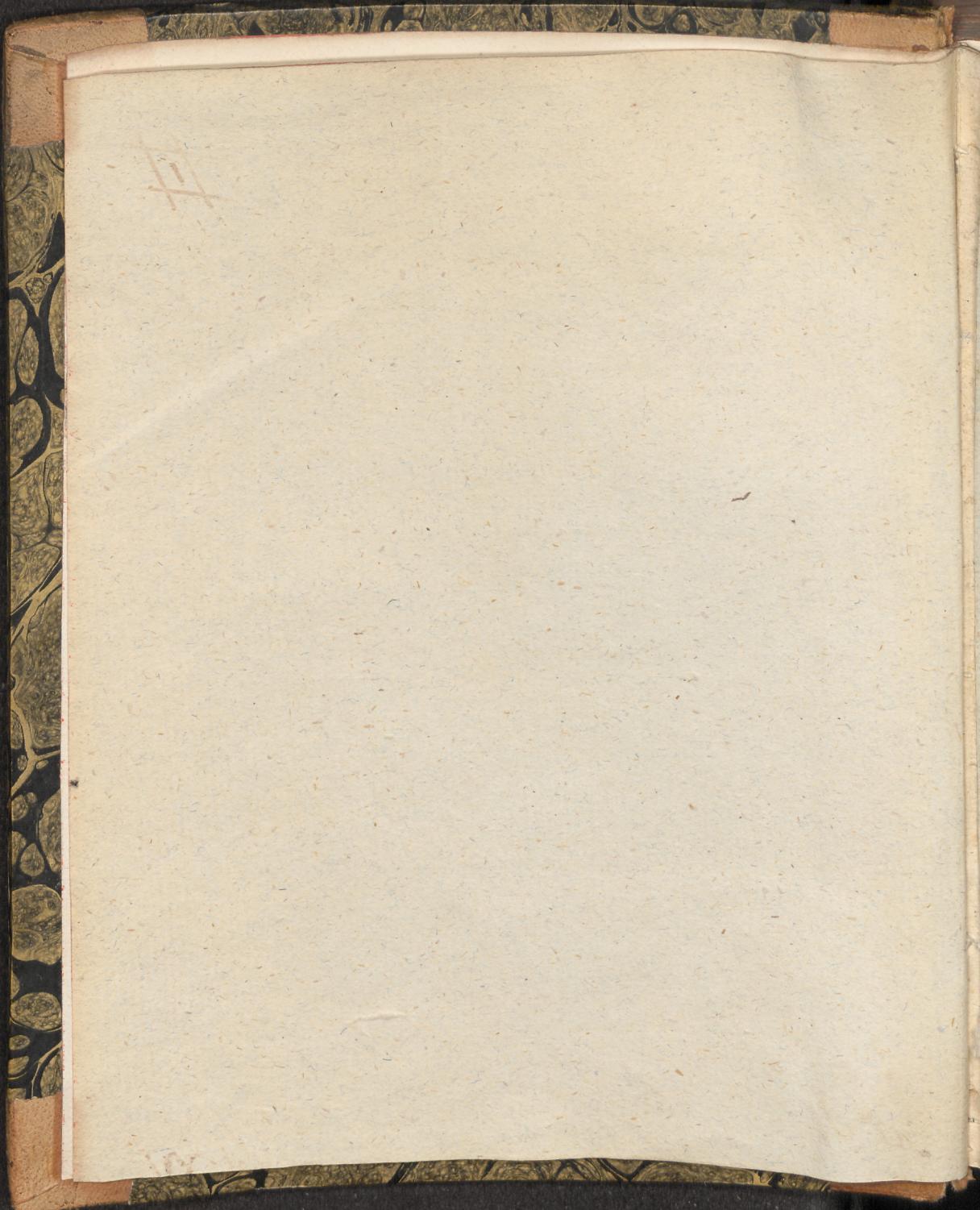
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1027080588>

Druck Freier Zugang

K.K — 1 (15.)

30

Aemingga. an heres benef.
Alef. de rest. i. i. propt. dol.
Ayret. de arbitrio judicandi sua
Böhmer. de mutat. nummor. bonit.
Brokes. de tigno juncto.
Bünemann. de emt. conductor. exp.
Comitti. de socio fin. aleg. agente.
Dresch. de Culpa.
Gmelin. Chr. de j. dotis in conc. cr.
Gmelin. Chr. G. de oblig. stipratorum.
Hafsoe. de litis contestat.
Heimberg. de Bract. act. pignos.
Hoffmann. de don. propter nupt.
Korre. de jure conjugis nupt. iterantis.
Kopp. de Clavula reb. sic sanctibus.
Küstner. de rita pgn. cap.
Loebell. de poena ex L. Aq.
Meister. abe de hereditate ag.
Müller. de quinquennio studii jur.
Sinfia. de fin. Pagituation uss.
Riedel. num ferina in codic. legi co.
Rütter. de j. mariti circa paraph.
Stockmann. de Legg. rom. theatrical.
Uhl. de sumtibus ad Doctor. conferend.
Wahl. de probatione in her. petit.
Ehnbux. J. J. ad. u. Enplus. p. d. Sond.
Ehnbux. J. Z. übns. Vierzufallion.

XV.

30 Häl.

161

UTRUM
SOCIUS CONTRA SOCIMUM
FINIUM REGUNDORUM
AGERE POSSIT?

PROGRAMMA,

QUO
CONSENTIENTE ILLUSTRI
JURISCONSULTORUM ORDINE
LECTIONES SUAS REPETITORIAS
IN ALMA ADOLPHIANA FULDENSIMUM UNIVERSITATE

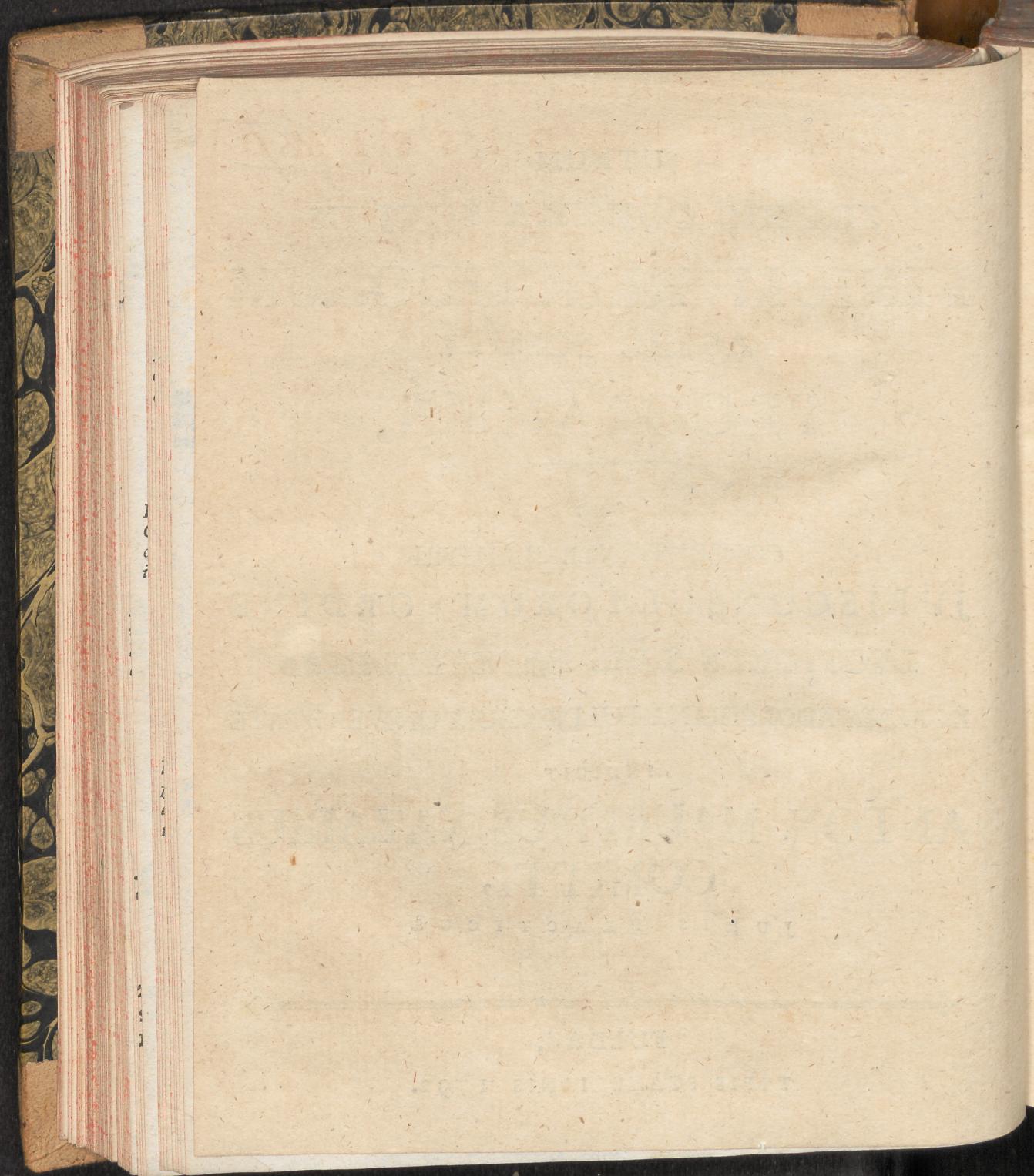
INDICIT

ANTON. MAURITIUS NAZARIUS
COMITI,

JURIS PRACTICUS.

FULDAE,

TYPIS STAHELIANIS 1792.

R E V E R E N D I S S I M O

A C

C E L S I S S I M O

P R I N C I P I

A C

D O M I N O

D. ADALBERTO III.

EPISCOPO ET ABBATI
FULDENSI

SACR. ROMAN. IMPERII

P R I N C I P I

DIVAE AUGUSTAE

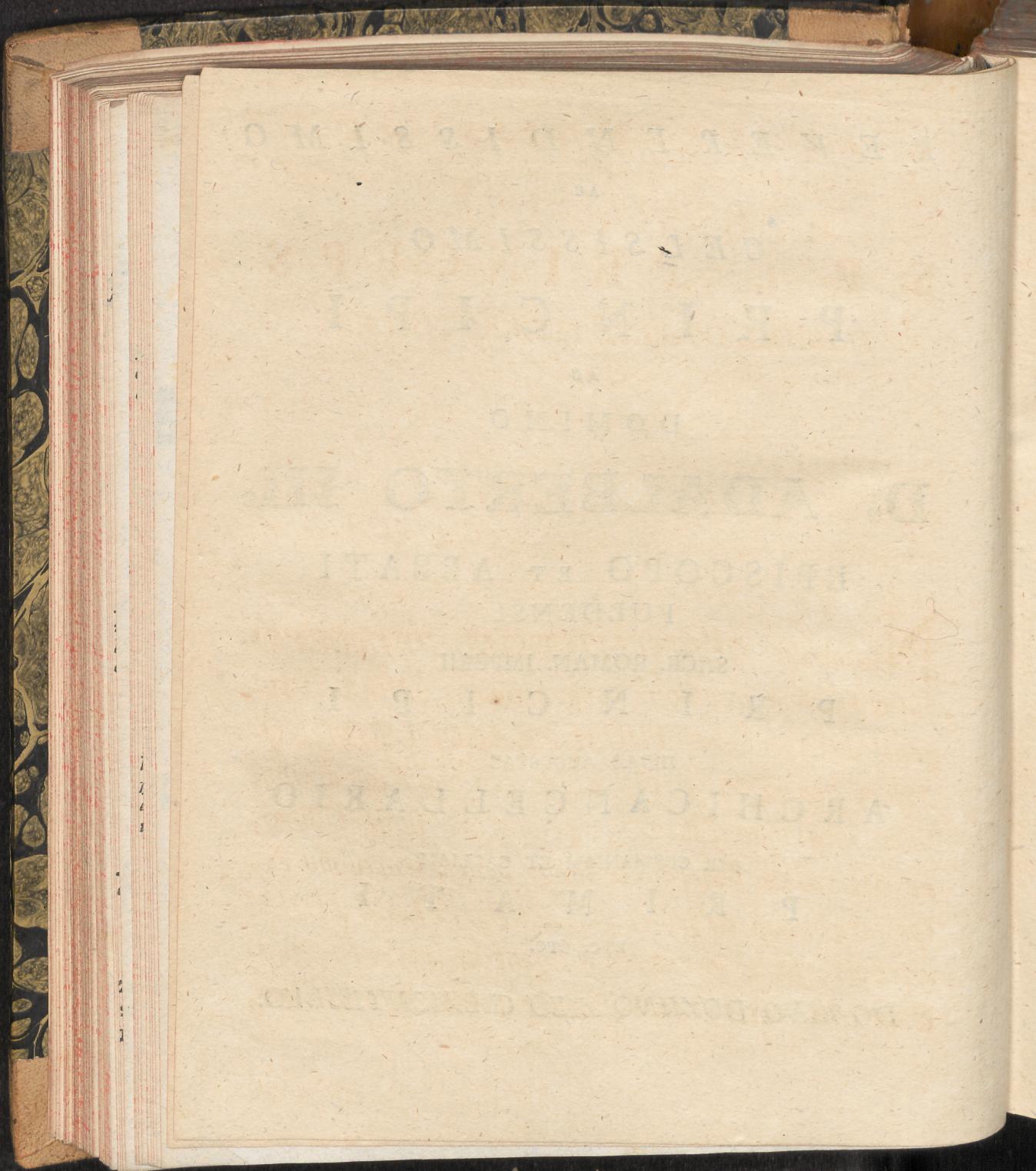
A R C H I C A N C E L L A R I O

PER GERMANIAM ET GALLIAM

P R I M A T I

ETC. ETC.

DOMINO DOMINO MEO CLEMENTISSIMO.

REVERENDISSIME
AC
CELSISSIME
S. R. I. PRINCEPS
DOMINE DOMINE CLEMENTISSIME!

Nunquam CLEMENTISSIME PRINCEPS!
ausus fuisse occasione programmatis edito levi in-
genii mei specimini TUUM PRAECELSUM NO-
MEN praeponere, nisi a TE ceu bonarum artium
scientiarumque fauore, promotore sapientissimo,
ac litterarum Maecenate longe beneficentissimo ex-
spectare humillime possem, CLEMENTIAM TUAM
quodvis, sit & minimum diligentiae specimen, jun-
ctum cum votis ardentissimis patriae, pro viribus,

*inserviendi; benigne suscipere haud deditnari.
Quinimo excitant me veterum Ethnicorum Iudaeorumque exempla, quorum illi teste Plinio H.N. L.18. c. 2. rerum primitias Diis, non ad tenta earum perfectione; hi Deo immortali immolarunt.*

*TUA igitur justitia sapientiaque fatus spero,
fore, ut hasce TIBI consecratas pagellas gratiose
suscipere digneris, quo Spiritum meum novo ar-
abis animo. Deus ter optimus maximus, qui TE nobis
PATRIAE PATREM, subditorum solatum do-
navit, TALEM, quem omnes ex animo diligimus,
principem diutissime conservet, eique nihil adversi
accidere permittat.*

REVERENDISSIMAE
CELSITUDINIS TUAE

*Subjectissimus
ANT. MAURITIUS NAZ. COMITTI.*

ri.
0-
8.
r-
,
se
i-
is
-,
i,
fi

PRAEFATIO.

Si cui mea legere libitum fuerit, de unico hoc quoad modum allegandi monendus videtur: deserui enim illum hucusque consuetum sumque secutus illam, qua diu jam usus est methodo celeberrimus GUSTAVUS HUGO, vir, qui & honore & auctoritate pollet, quemque ut praceptorum veneror: & id quidem ex justis, ut opinor, rationibus. Ettenim ante hunc beatus BACHIUS a) solidis jam ostendit argumentis: JUSTINIANUM dum JCtorum fragmenta, imperatorumque constitutiones compilarit, de immutanda eorum vetere natura & inde conficiendis legibus, nunquam cogitasse, sed quoddam tantum systema publica roborare auctoritate voluisse. Veterum igitur definitiones, cautelas, divisiones, disceptationes, nec non decreta, atque imperatorum rescripta mandataque, leges nominare, non incongruum solum putem sed & notum satis est, falsas ejusmodi denominaciones permultos olim non levis notae

JCtos ad erroneous perduxisse conclusiones practicas b), quin
imo & hodie plurimos videmus hoc morbo laborantes. (§. 12.
not. z.). Id ut evitem JCtorum in pandectis fragmenta, non
leges sed fragmenta, imperatorum in Codice constitutiones non
leges, sed nomine proprio sum dicturus.

Ast quoniam pleraque ferme academie pandectarum or-
dinem inveteratum dereliquerunt, e contra vel HUGONIANO
vel HOFACKERIANO aut SCHNEIDTIANO utuntur, quo fit, ut se-
riei titulorum memoria reddatur difficilior, non rubra titulo-
rum, sed libri & tituli numerum fragmento aut constitutioni
praeposui.

a) In *histor. Jurispr. Rom.* Lib. 4. cap. 1. §. 6. p. 595. & §. 17. p. 604.

b) Sunt exempla erroneous opiniones deductae ex Lib. II. Tit. 15. Fragm. 6.
XIX, 1, Fr. 11. §. 18. XXIII, 3, Fr. 54. XIII, 7, Fr. 13. §. 1. Lib. V.
Tit. 21, *Constitut. fin.* Confer. MÜLLER *Subpraefid. Ayrer. Diff. de actione ex
delicto rei perseq. advers. hereder. in solid. compet.* (Goettingae 1752) pag.
35. §. XXV.

CONSPECTUS.

- I. De Ratione instituti ex Paulo. L, 10. Tit. 1. fr. 4. §. 7. de sumta agitur §. 1.
- II. Eruitur fundamentum hujus fragm. quapropter traditur
 1. Differentia & convenientia finium Regundorum judic. & Rei Vind. §. 2. & 3.
 2. Notio communionis §. 4. Ex qua sequitur
 - a) in communione citra omnium sociorum consensum nihil esse innovandum §. 5.
 - b) Cessare inter socios rei Vindicationem
 - c) & omnes actiones reales §. 7.
 - d) S quoque modo interdicta §. 8. igitur &
 - e) actionem finium Regundorum §. 9.
 3. Error quorundam bac de re refutatur §. 10.

B

III. *Resolvuntur fragmenta contraria §§. 11, 12, 13.*

IV. *Actionem communi dividendo in communione esse petitio-
nibus praejudiciale ostenditur §. 14. Ex quo*

V. *deducitur usus programmati pradicus §. 15.*

UTRUM
SOCIUS CONTRA SOCIMUM
FINIUM REGUNDORUM
AGERE POSSIT?

§. I.

Instituti ratio.

Si communem fundum ego & tu habemus, & vicinum fundum ego solus, in finium confusionis casu, nequidem utile inter nos socios finium regundorum locum habere judicium; satis clare ex POMPONIO refert PAULUS a). Cujus sententiae & communem Jurisconsultorum Scholam fere ad nostra usque tempora subscriptissime, neminem latebit b). At quando de vere hujus rei fundamento, de ejus consectariis, ac legum sic dictarum obstantium resolutione, sermo est, aut alte silent aut saltē tam varie ac confuse respondent docti viri; ut res clara evaserit intricata, imo recens hac inductus confusione Scriptor c) Paulinam sententiam tanquam rei naturae, ac contrariam juris analogiae plane rejiciat. Quae cum ita sunt,

B 2

omnino operae est pretium, penetrare paeprimis in verum rei fundamentum, objectiones dimovere, & demum hujus meditationis usum ostendere practicum.

a) X, i, *Fragm. 4. §. 7.*

b) Vid. egr. JOANN. OEFFTINGER *Tract. de Jur. & Controv. limit.*
L. 2. c. 8. n. 21. FRANZKE *Com. ad Pand. Lib. 10. Tit. 1. n. 14.*
& 15. ZOESIUS *eod. Tit. n. 7.* HEINECCIUSS *ad P. Part. 2. §. 213.*
&c.

c) JOANN. ALBERT TIECKE *Comment. de Socio fin. Regund. agente.*
Goettingae 1779.

§. 2.

Diffrat actio finium regund. a rei vindicatione.

Sed prius in Paulinam decidendi rationem inquire haud posse, nisi quadam judicii finium regundorum differentia a rei Vindicatione statuta, junctisque inde deductis corollariis, & praemissis quibusdam de communionis natura observationibus; res ipsa docebit. In omni videlicet lite finali, ad hoc paeprimis ut verum agendi fundamentum eruamus, adtentendum est, an non potius ab actore, quod saepe in foro contingit, rei vindicatione, quam hoc judicio actum sit? prius tunc semper factum est, si actor certos demonstret fines, quos vicinum asserit esse transgressum d). Ast si rusticorum praediorum limites, hostium obsidio, innundatione aliove casu, aut culpa, vel etiam dolo dd), ita sunt confusi, ut partium neutra tempore actionis motae certos revera determinare possit terminos, quaelibet potius in quadam versetur ambiguitate, tunc dico actum est, finali judicio e), quod ideo & duplex audit f).

d) *X. i. Fragm. 2.*

dd) Tunc tamen cum actione finium regundorum concurrit criminale judicium de termino moto *X. i. Fr. 4. §. 4.* inde quoque apparet, fundamentum actionis finium regundorum nec absolute in dominio & quasi contractu, nec praecise in delicto vel quasi, consistere debere, sed tantum consistere posse STRUVE S. J. C. Ex. 14. §. 50., attamen varias & dissentientes doctorum opiniones recenset HIERONIMUS A MONTE Tract. definib. regundis cap. 38.

e) *X. i. Fr. 8. pr. Rem*, quam glossatores ad *VII. 40. const. i. §. 1.* solito more valde intricavere, optime determinavit ARNOLDUS VINNIUS *Sel. Jur. quaest. Lib. I. c. 34;* hinc quosdam recentiores maxime miror JCTOS glossatoribus inherentes, qui ob hanc neglectam doctrinam hujus judicij statuunt praescriptionem. SAMUEL DE COCCEI in *Jur. civ. controv. Lib. 10. Tit. 1. Qu. 5.* JODOCUS BECK, *Tract. de Jure limit. Lib. I. c. 9. p. m. 17. seq.*

f) *X. i. Fr. 10.*

§. 3.

Interim & convenient.

Verum, quanquam hoc respectu judicium finium regundorum, & rei vindicatio maxime differant, bellissime tamen ait ULPIANUS g): "Finium regundorum actio in personam est, licet pro vindicatione rei est." Quum enim in actione finium regundorum quaedam adest confusio, (§. 2.) omnino posse contingere, partem fundi vicini actorem, vel versa vice partem actoris fundi reum possidere, nemo negabit: itaque eodem modo, quo in rerum mobilium confusione adest communio h), adsit quoque in immobilium confusione communio necesse est, ea propter partes litigantes ex re socii fiunt i). Agens consequenter finium regundorum vindicat in effectu rem suam k).

-
- g) *X, 1. Fr. 1. Conf. III, 39. Constitutio 3.*
 h) *VI, 1. Fr. 3. §. fin. XLI, 1. Fr. 7. §. 8.*
 i) J. H. BOEHMER, *Tract. de Actionib. S. 2. C. 6. §. 42. Nota p.*
 k) Nec obstat, quod fieri posset, actorem partem hucusque possessam hocce perdere judicio, quoniam tunc reus exceptionis loco reconveniendo partem suam vindicat. Ideo & facile largior, actionem finium regundorum posse fieri mere personalem STRUVE *S. 7. C. Ex 14. §. 51.* tunc tamen etiam inter socios finali agi posse judicio, vel inde constat, quod, uti ex sequentibus patebit, Paulina ratio cessat in totum.

§. 4.

Notio condominii.

Si pluribus in re indivisa conjunctim pro rata competit dominium; adest condominium *l).* Igitur in re pro indiviso possessa & communi nullius socii pars certa, sed intellectualis potius, id est, dispersa est unius cuiuscunque pars pro indiviso per totam rem, atque singuli condominorum in tota re habent jus *m)*, quod principium exemplo illustratur a CAJO *n).*

- l)* CHRIST. de WOLFF *Inst. Jur. natur. & Gent. P. 2. C. 1. §. 19.*
m) XXX. *Frag. 5. VI, 22. Conf. 1.* Veteres Doctores rem ita expriment, quod mihi cum altero commune est, dicitur etiam meum.
n) XX, 6. *Fr. 7. §. fin.*

§. 5.

De novatione in communi fundo.

Sociis in communi re competit aequale jus, extendens se ad illius omnes intellectuales partes (*§. 4.*), igitur in re communi prohibentis conditio semper potior est, & valide nulla novatio, absque socii alterius consensu fieri potest *o):* hinc

nec socius rei communi servitutem imponere *p*), nec remittere *q*), imo nec citra socii alterius consensum adquirere potest fundo communi *r*); quod ultimum juxta Romanorum principia inde quoque elucet, quod illi libertatem tam subtilem cogitabant, ut quaelibet pro alio adquisitio, si illam per liberos servosve excipias, videretur illis servilis actus, quapropter *s*) neminem quidquam pro alio adquirere posse statuebant *t*).

- o) X, 3. Fr. 28.* hoc principium jam a Germanis veteribus quoque fuisse agnatum, didici ex JOANN. FRIEDR. SCHANNAT Sammlung alter Schriften und Documenten (Fulda 1725) Seite 191. Art. XXXVII. ibi: und haben zwey Herren Layut gemain miteinander, und laet der Herr der Menschen aines frey, oder mer denn ains an des andern Herrn wissen, und an sein urlaub, des haet der andere kain Schaden, wenn welich er frey hat lassen an seinen Willen dy sint denn ymmermer des andern Herren gar, damit ist ihm dy frevel gepuzzet.
- p) VIII, 1. Fr. 2. VIII, 4. Fr. 6. §. 1. VIII, 3. Fr. 34,* nequidem pro parte sua, quia pars ejus fusa est per totum fundum, igitur & servitus. OSWALD HILLIGER ad DONELLUM Lib. XI. Cap. IX. lit. E.
- q) Arg. X, 3. Fr. 28.*
- r) VIII, 4. Fr. 5. in fin. VIII, 3. Fr. 19.* GOTHOFREDUS in notis ad VIII, 4. Fr. 6. §. 1. num. II. nec pro parte sua, quia fundus pro parte servire nequit, nec pro parte socii, quod partim adesset novatio, partim alteri hic adquireretur personae HILLIGER loc. cit. lit. N.; quare & nec obstat, servitutis adquisitionem communi utilem esse fundo, quia socio invito socio, si de actu sermo est voluntario, nequidem licet rem mutare in melius, VIII, 2. Fr. 8. BRUNNEMANN praefat. ad Cap. 56. de Reg. Jur. in 6. in append. Jur. eccl. p. 126. HENR. DE BERGER Oec. Jur. Lib. 3. Tit. 5. §. 32. nota 6. Quod praeprimis tunc verum est, si socii consensum denegare intersit Arg. VIII, 2. Fr. 13. §. fin. Quales casus in §. 12. audiemus.

- 6
-
- s) Servitus enim voluntaria Romanis erat ignota *XL*, 12. *Fr.* 37.
t) §. 18. *Justit.* III, 20. ubi alia ratio, ast minus adaequata adduci-
tur. *XLIV*, 7. *Fr.* 11. & 38. §. alteri.

§. 6.

Cessat inter socios rei vindicatio.

Quoniam in communione sociorum quilibet habet aequa-
le Jus in tota re communi (§. 4.) & nemo secum litigare potest
w; sane nec sociis contra focios rei vindicatione aut publiciana
agere licet *v*) actione. Sit igitur casus talis: A fundus X
possidet solus, & fundus Y communis est illi & B, fundi X
quadrans errore diurno duobus a sociis tanquam pars fundi
communis Y consideratur, & sic ut communis possidetur, fac,
socium A, errore, ob quadrantem, inspecto, agere velle rei
vindicatione, quam B ut communem compoſidet *w*). Dico
hoc casu rei vindicationem cessare, quia quaelibet fundi Y &
illius quadrantis intellectualis pars communis est, incongruum
inde sequeretur Actoris A petitum, ad dominum se declaran-
dum, qui tamen jam est *x*).

u) Arg. V, 1. Fr. 4. & II, 2. confit. 3.

v) Quod optime noster PAULUS ex POMPONIO probat VI, 1. Fr. 8.
ibi talis proponitur casus: Fundus mihi tecum communis est
aequis partibus seu pro indiviso, eum tu condominus meus &
MEVIUS extraneus sive non dominus me possidetis excluso; quae-
ritur: si partem meam vindicare velim, adversus quem rei vin-
dicatio instituenda sit? distinquit POMPONIUS, utrum pro indivi-
so possideatur a vobis, an pro-diviso, priori casu non ab utris-
que petere quadrantes me debere sed a MEVIO, qui non est do-
minus, totam semissim, posteriori vero, sine dubio & a te & a
MEVIO, partes fundi petere me debere. Ratio hujus decisionis
POMPONII ex supradictis elucet Conf. WERNHER KYLLINGER
Tract. de Ganerbiis castrorum, Discurs. VII. n. 8. p. 85.

- xx) Contra vero res se habet, si B: quadrantem ut propriam possidat, cessat enim tunc communio.
x) Nec pro parte alteri socio competente rei vindicatio locum habet, quia pars ejus est intellectualis, i. e. diffusa per totum fundum (§. 4.), quare nec obest CAJUS VI, 1. Fr. 76. pr.

§. 7.

Nec aliud reale Judicium.

Itaque ex eodem fundamento nec actio confessoria aut negatoria y), nec hypothecaria z), nec haereditatis petitio a), nec operis novi nunciatio b), nec ullum aliud judicium reale c) socio intuitu rei propriac contra socium ob rem communem vel versa vice competit. Omnes enim reales actiones vindicationes sunt cc), igitur non solum, qua rei persequimur dominium, sed & illae quibus caetera in rem Jura veluti servitutes, pignora & haereditatem exposcimus d) *ex auct. interlocutor.*

- y) v. c. Socius meus ex fundo communi in meum tignum immittere molitur vel vicissim, differt enim rei vindicatio ab actione confessoria & negatoria ut genus & species observante BOEHMERO de *Action.* S. 2. C. 2. §. 40. nota p., quidquid igitur de genere valet, & de specie valeat necesse est: quod vel ex pandectarum rubro Lib. 8. Tit. 5. evincitur, & luculenter Romanorum formulis, in actione confessoria & negatoria usitatis, de quibus vid. BARNABAS BRISSONIUS de *Formul. Roman.* Lib. 5. p. m. 476, firmatur. Dissentit interim JOANNES VOETIUS *Comment. ad P. Lib. 10. Tit. 1.* §. 6. hanc differentiam inter actionem finium regundorum, seu quod idem est, (§. 8.) rei vindicationem & actionem confessoriā negatoriamve statuens, quod in hac ultima socius suam causam, & duntaxat commodum suum adducere possit, quod secus esset in actione finium regundorum & rei vindicatione, in quibus in partem condemnatio fieri haud posset. Conferat quoque HEN-

C

RICUS A SUERIN *repetit. legion. Fur. Cap. II.* Verum sane errant commentatores nostri alias acutissimi, enimvero nec servitutes esse divisibiles, nec posse in illis fieri condemnationem in partem fana ex ratione & innumeris locis in corpore Juris luce clarius est. Videat. e. c. VIII, 5. Fr. 4. §. 4.

- z)* Finge hunc casum: A oppignorat mihi partem mecum illi in infundo Z competentem, quaeritur utrum ego contra A hypothecariam instituere possim actionem? quod nego, quum enim in communione, quaelibet pars intellectualis communis est, opignoratio facta a debitore A, ad totum fundum communem se extendit. XX, 6. Fr. 7. *in fin.* VOETIUS *l. cit. Lib. 20. Tit. 3. §. 3.* LÜTKENS *Diss. de Action. pignorat. contra tertium non competente* (Goettingae 1777) §. 10. litigarem igitur mecum, denique in confessu est ob XX, 1. Fr. 16. §. 3. sub esse in actione hypothecaria pignoris vindicationem. Nec obstat X, 3. Fr. 3. §. 8. ubi non de hypothecaria sed pignoratitia actione, quae est personalis, sermo est.
- a)* Sit Casus: A me & B instituit haeredes, nihil tamen praeter fundum X, quem instructum & cum instrumento A & ego communem possedimus, relinquit. Hujus institutionis ignarus diu ego agnovi B ut condominium quoad intellectualis dimidium fundi X, ast, errore inspecto, ago haereditatis petitione contra socium B, sed profecto haec actio neutiquam locum habet, nam & haereditatis petitionem involvere rei vindicationem universitatis *ex V, 3. Fr. 8.* liquet.
- b)* v. c. Socius meus contra pristinam aedificat formam in re communi in fundi mei praejudicium, XXXIX, 1. Fr. 3. §. 2. Illustr. praceptor meus Claproth *Einleitung in die summaris. Prozesse*, S. 358; ratio latet *in Fr. 10. Et fin. eod. ibi ULPIANUS & JAVOLENUS* "operis enim nunciatio in rem fit, non in personam."
- c)* e.g. Actio rescissoria, si actio realis praescriptione amissa sit, non semper enim hanc actionem realem esse, palam est. JOAN. SCHNEIDEWIN *Comment. ad §. 5. Instit. de action. n. 9.*

cc) §. 15. *Inst. IV*, 6. *XX*, 1. *Fr. 16.* §. *vindicatione.* *VII*, 6. *F. I.*
XIII, 7. *Fr. fin.* *XLIV*, 7. *Fr. 25. pr.*

d) VINNIUS ad cit. §. 15. *Inst. de action.* p. 341. ULRICUS HUBERUS
ad Pand. L. VIII. Tit. 5. §. penult. nec me tangit logomachia
GERHARD. TITII in Obs. ad Lauterbach apud MOLLENBEC in The-
saur. L. I. Tit. 8. n. 5, etenim servitutem, pignus, & haeredita-
tem non involvere ipsum dominium, haud ignoro, sed non esse
species dominii, TITII argumenta minime probant, dari enim
& dominium actionis personalis docent imperatores IV. 39. const.
4. Imo ipse TITIUS l. c. Lib. 8. Tit. 5. n. 26. sibi contrarius est.

§. 8.

Nec suo modo interdicta.

Sed quid de interdictis sentiendum, utrum haec in commu-
nione sibi vindicent locum? ambigitur. Atque notae sunt
controversiae inter JCTOS ventilatae, an interdicta sint persona-
lia, ut quidem arbitrantur e), an realia? sicuti est aliis verisimi-
lius f), imo sex diversas sententias refert REINHART. BACHO-
VIUS g). Ast missis his omnibus, mea non interest quaerere de
interdictis tanquam remediis possessoriis, sed tanquam praepa-
ratoriis. Re ita cognita mihi sequens sit regula: interdicta vel
praemittuntur persequitionibus realibus, vel non, primo casu
cessant inter socios h) non vero secundo i). Ratio in promtu
est, si enim interdictum quoddam praemittitur actioni reali,
actio realis vero inter socios cessat (§. 7), & illud cesset necesse
est, clare enim hoc casu petitorum absorbet possessorium; &
qui v. c. actione hypothecaria agere nequit, illi nec salviano
succurritur interdicto ii).

e) HUBERUS *praelect. ad Inst. Lib. 4. Tit. 15. n. 7.* CAJACIUS *Lib. 1. Obs. 17.*
C 2

- f) PAGENSTECHER *Sicilim ad Lauterbach Tit. de interd. man. 3.*
- g) AD TREUTLERUM Vol. II. Disp. 25. Thes. 1. me quod adtinet, interdicta ratione fundamenti esse vel simplicia vel mixta, credo, simplicia oriuntur vel ex Jure ad rem vel ex Jure in re vel ex Jure possessionis. Mixta vero ratione fundamenti oriuntur ex Jure in re & possessionis simul.
- b) Itaque cessant salvianum, quorum bonorum, uti possidetis, utrubi, operis novi nunciatio, de itinere actuque privato, caetera.
- i) Igitur interdicta ex delicto data, vel ex aequitate orta inter socios locum habent v. c. interdictum unde vi XLIII. Fr. 23. §. 3. de tabulis ex habendis, caetera.
- ii) Arg. XLIX, 8. Fr. 1. §. ult. XL, 7. Fr. 5.

§. 9.

Nec actio finium regundorum.

Cessat inter socios rei vindicatio (§. 6.), atqui finium regundorum actio rei vindicationem invoicit (§. 3.), cessat consequenter & judicium finium regundorum, si quando fines praedii communis, & proprii existunt confusi. Etenim nulli monente STRYKIO k) in fundo communi dantur fines, sed constituantur demum divisione. En verum sententiae Paulinae fundamentum l).

- k) Apud MOLLENBES in *Thesaur. Jur. L.* 10. Tit. 1. n. 9.
l) X, 1. Fr. 4. §. 7.

§. 10.

Error quorundam hac de re.

Satis ex hisce elucet, maxime halucinari dissentientem Vir. celeb. ALBERTUM TIECKE m), sententiae Paulinae fundamentum

in personali sociorum ponentem unitate. Licet enim eandem unitatem, qualis est patrem inter & filium familias & esse inter socios jamjam defenderint CAJACIUS *n*) SCHWENDENDOERFFER *o*) & alii, minime tamen illis adsentientum esse arbitror *p*). Potius & dictis profecto evincitur, principia ex communionis natura deducta PAULUM ad hanc suam flexisse sententiam, unde nec obest JUSTINIANUS *q*), nec obstant caetera A TIECKEO ex cocta argumenta.

m) Cit. Commentat. §. IV.

n) Lib. XXII. Obs. 38.

o) Ad ECKOLT Lib. 10. Tit. 1. §. 4. voce non obtinet.

p) Equidem ipse PAULUS X, 1. Fr. 4 §. 7. rationem decidendi in quadam sociorum quaerit unitate, ast minime intelligit unitatem personalem sed realem, scilicet talem, quae ex communionis natura eruitur, quod jam inde appareat, quoniam solummodo in hac actione illam inter socios agnoscit, sicuti ejus probant verba.

q) VI, 26, Conſt. II. ex qua tantum hoc colligo: pactum communionis tertio nec prodefesse nec nocere.

§. II.

Romoventur contraria.

Quae haec tenus a me ad eruendum Paulinae sententiae fundamentum sunt disputata, & juris naturae principiis, & Romanorum Germanorumque effatis accurate convenire & firma esse non est, ut amplius dubitem. Ast restat adhuc quorundam fragmentorum resolutio satis difficilis, in qua docti viri, & magni commentatores, utcumque sudarint, tamen, ut vereor, a via recesserunt. Enimvero videri posset, POMPONIUM discessisse a meis principiis, dum concedit socio actionem *i*) in casu, quo ex aedibus communibus in proprias quid immissum est *r*);

2) quando paries communis opere facto a socio in meum proprium se inclinavit fundum *s*). Quid quod! JULIANUS difertis defendit verbis *t*), proprio fundo per communem deberi posse servitutem? nonne, ajes, inde evidenter elucescit, actiones confessorias & negatorias, bonamque per consequentiam competere omnes reales actiones sociis contra socios? *u*).

r) VIII, 2. Fr. 27.

s) VIII, 5. Fr. 14. §. I.

t) VIII, 3. Fr. 27.

u) Ita res visa est VOETIO, HUBERO ad P. Lib. 10. Tit. 1. §. 4. & BRUNNEMANNO ad L. 27. D. de S.P.V. & ad Lib. 4. §. 7. fin. regund. concedentes quidem sociis actiones confessorias & negatorias, minime vero finium regundorum & ergo nec rei vindicationem, rationem differentiae adductam a VOETIO dissolvi jam supra (§. 7.y), HUBERI vero differentiam ex CAJACIO desumptam refutabo infra §. ult. nota m.

§. 12.

Sed, quod pace tantorum virorum, qui tali modo concludunt, dictum sit, res tamen salva est, modo in animum supra dicta (§. 5) revocemus. Nimirum si ex fundo meo immittitur in fundum communem contra pristinam formam tignum, aut versavice, vel si paries communis socii facto inclinatur, aut si *v*) proprio meo proprioque tuo fundo hucusque sempronianus servit fundus, in quo redempto illo interim in commune, factum a socio perficitur servitutibus *w*) contrarium; nonne in his casibus suscipitur quaedam a socio novatio, communionis Juri contraria, in fundo communi? quae eo magis vetita est, quo majus est alterius socii commodum, denegandi consensum, (§. 5, nota 2), in supradictis casibus vero hocce commodum

esse magni momenti, inter omnes constat. Itaque recte POMPONIUS *x)* in duobus casibus prioribus laeso socio concedit actionem, sed neutquam confessoriam negatoriamque, sed pro socio *y)* ad id, ne nihil in communi invito socio innovetur fundo *z)*.

- v)* Qualis casus proponitur *VIII, 3. Fr. 27.*
- w)* Quando JULIANUS ibi ait "servitus per communem fundum potest deberi" minime illud ita intelligendum, quasi hoc casu servitus durante communione maneat qua servitus, consistit enim nunc Jure condominii & communionis, sed eo tantum effectu; ut impediatur consolidatio, quae hoc casu ideo fieri nequit, quod in fundo communi nihil innovandum est, igitur vendito communi semproniano fundo, servitudes, olim praediis propriis per illum competentes, salvae manent *Arg. VIII, 6. Fr. 5. juncto X, 3, fr. 28.*
- x)* In locis *ad §. 10. nota r & s* allegat.
- y)* "Item MELA scribit, ait ULPIANUS *XVII, 2. Fr. 52. §. 13. si vi-*
" *cini semipedes inter se contulerunt, ut ibi cratitium*" (i. e. con-
cratitium) "parietem inter se aedificarent ad onera utriusque susti-
" *nenda, deinde aedificato pariete alter in eum immitti non patiatur,*
" *pro socio agendum.*"
- z)* Hanc meam conciliationem esse verissimam patet quoque ex PAULO nostro *VIII, 2. Fr. 26*, quod obstant *Fr. 27.* antecedit & ex *VIII, 3. Fr. 28*, quod obstant *Fr. 27*, eodem, subsequitur, ubi proponuntur mea principia vid. BRUNNEMANNUS ad cit. tex-
tus. Jam vero omnibus ex pandectarum liquet historia, frag-
menta in subsidium ex eorum nexu & consequitione esse interpre-
tanda, reperiuntur enim in pandectis nullae leges, sed contine-
tur tantum in illis sistema fragmentorum publicum. Vid. WIE-
LING *lection. Jur. civil. Lib. I. Cap. VII.* HUFELAND *Diff. de legum*
in D. interpretandarum subsidio ex eorum nexu & consecutione peten-
da Jenae 1785. ubi alia proferuntur exempla, ergo in textibus
obstantibus non de actione negatoria sed pro socio sermonem
esse, certo certius est. Itaque nec opus est incongrua inter-
pretatione SAMUEL. DE COCCEI *Jur. civil. controv. Tom. I. p. m.*

§66. qu. 4. putantis, quod in his omnibus textibus contrariis,
ab uno socio communi rei illata sit vis, verum in his textibus
nullam, ast omnem in conciliatione COCEJIANA reperio vim.

§. 13.
Continuatio.

Tandem provocat adhuc TIECKE a) ad ULPIANUM b),
qui socio ex communi fundo contra socium permittit aquae
pluviae arcendae actionem. Hoc autem licet sit verum, ne-
minem tamen deducere potest in cogitatum, quasi inde reales
actiones, socio contra socium competant. Neutquam enim
aquae pluviae arcendae actio realis, sed personalis est ex facto
illicito oriens c), quod & testatur ipse ULPIANUS d), " scien-
" dum est, ait, actionem aquae pluviae arcendae, non in rem,
" sed personalem esse " d).

a) In Comment. cit. §. IV.

b) XXXIX, 3. Fr. 6. §. 3.

c) Licet sit in rem scripta videat VINNIUS ad §. 2. Inst. de action. n. 9.
HUGO DONELLUS in Comment. Lib. XV. C. 38.

d) Et nihilominus dissentit COCEI Jur. civ. controv. Lib. 39. Tit. 3.
qu. 1. sibi persuasum habens, hanc actionem similem esse actio-
ni confessoriae & negatoriae, sed differentiam, quae originem
hujus actionis clare ostendit, exhibet BOEHMERUS Tr. de Action.
Sect. 2. Cap. II. §. 2. nota n. Conf. WINKLER Diff. de Action. aquae
pluviae arcend. (Lipsiae 1780) §. 2.

§. 14.

De actione communi dividendo in communione praejudiciali.

Atque ex dictis, uti spero, cuilibet in clara erit luce, ces-
sare inter socios finium regundorum actionem, imo quamlibet

petitionem e). Itaque nova inde enascitur quaestio, quodnam remedium socio in casibus supra (§§. 6, 7, 8, 9) prolatis ex re communi competit contra socium propria ex re? ad quam quoque ipse noster PAULUS f) respondet: Videlicet omnibus hisce realibus actionibus in communione praejudicalis est illa communi dividendo; sive ergo socius rei vindicatione, sive finium regundorum, haereditatis petitione aut confessoria & negotioria, hypothecariave actione, vel alia petitione agere velit, semper antea res est dividenda g).

e) Vid. L. 16. Fr. 178. §. 2. III, 6. const. 3.

f) X, 1. Fr. 4. §. 7. XXXI, 1. Fr. 3. §. 2. Conf. XXXIX. 2. Fr. 32 & 39. ANTON FABER Lib. 2. conjectur. 9.

g) Hocce principium facile ad Caius §§. 6, 7, 8, 9 datos applicari potest. Scilicet

1. in Casu §. 6 proposito, vel pars mihi soli competens in divisione devolvitur ad socium alterum, vel ad me ipsum, priori casu facta divisione illam vindico, in posteriori autem, quum laesio non circa aestimationem sed ex ipsa re adeat, & idem est, nullam rem vel alienam ad divisionem producere, me facta divisione, illam iterum posse rescindere, licet nulla adsit laesio ultra dimidium, sane extra omnem positum est controversiam: DE BERGER Oec. Jur. Lib. 3. Tit. 6. §. 3. JUSTUS CLAPROTH Jurispr. beurematica Part. I. §. 133 p. 287. David Struben in den rechtlichen Bedenken 1ter Theil Bedenk. 157. Vid. X, 2. Fr. 20 §. 4.

2. Si tignum immisum fundo proprio & communi, vel contra formam pristinam aedificatum sit, tunc facta divisione, vel pars fundi in qua tignum immisum vel opus exstructum est, addicitur mihi vel alteri, hoc casu facta divisione actio confessoria vel negotioria & novioperis nunciatio locum habet illo vero nulla adest lis.

3. Si socius mihi partem fundi communis oppignoravit, facta divisione demum actione hypothecaria, uti & in casu §. 7. nota a proposito facta divisione haereditatis petitione agendum est.

D

4. Si confusi sunt fines (§.8) vel pars mea confusa addicitur mihi vel socio, primo casu nec opus est hoc judicio, nullaque adest lis, secundo casu autem facta divisione finium regundorum judicio agendum est. Et ita quoque suo modo de interdictis sentiendum est, quae brevitatis causa silentio praetereo.

§. 15.

Uſus programmatis practicus.

Id, quod disputando subjici, ex omnibus partibus absolvisse, probanda probasse, lectorum cuivis, pro viribus satisfecisse, credere ausim. Ast cogitare posses, ad quid steriles istae speculationes, ad quid sophistica isthaec sycophantia b)? sed siſte paulisper, & videbis me & cathedrae & foro inservisse. Enimvero, si actio communi dividendo est omnibus petitionibus, quibus agunt socii contra socios, praejudicalis (§.13), & actioni communi dividendo nulla currit praescriptio i), prono fluit alveo praescriptionem realium actionum in communione, facta demum rei communis divisione incipere k), quum nondum natae actioni nulla currat praescriptio l), atque inter socios realia judicia a monento factae divisionis nascantur m). Qui ergo profligatis jam de praescriptione finium litibus, qui statutis rei vindicationis & finium regundorum judicii terminis, qui eruto nunc genuino sententiae Paulinae fundamento usum forensem haud videt, is, dico aperte, videre recusat?

b) Tali fere modo hac de re judicat TIECKE in comment. cit. §. XI.

i) VII, 40 const. 1. §. 1. RAVE Tract. de praescript. (Edit. EICHMAN.)

p. 147. seq. BACHOV ad TREUTLERUM Volum. 1. Disput. 19 Thes. 8.

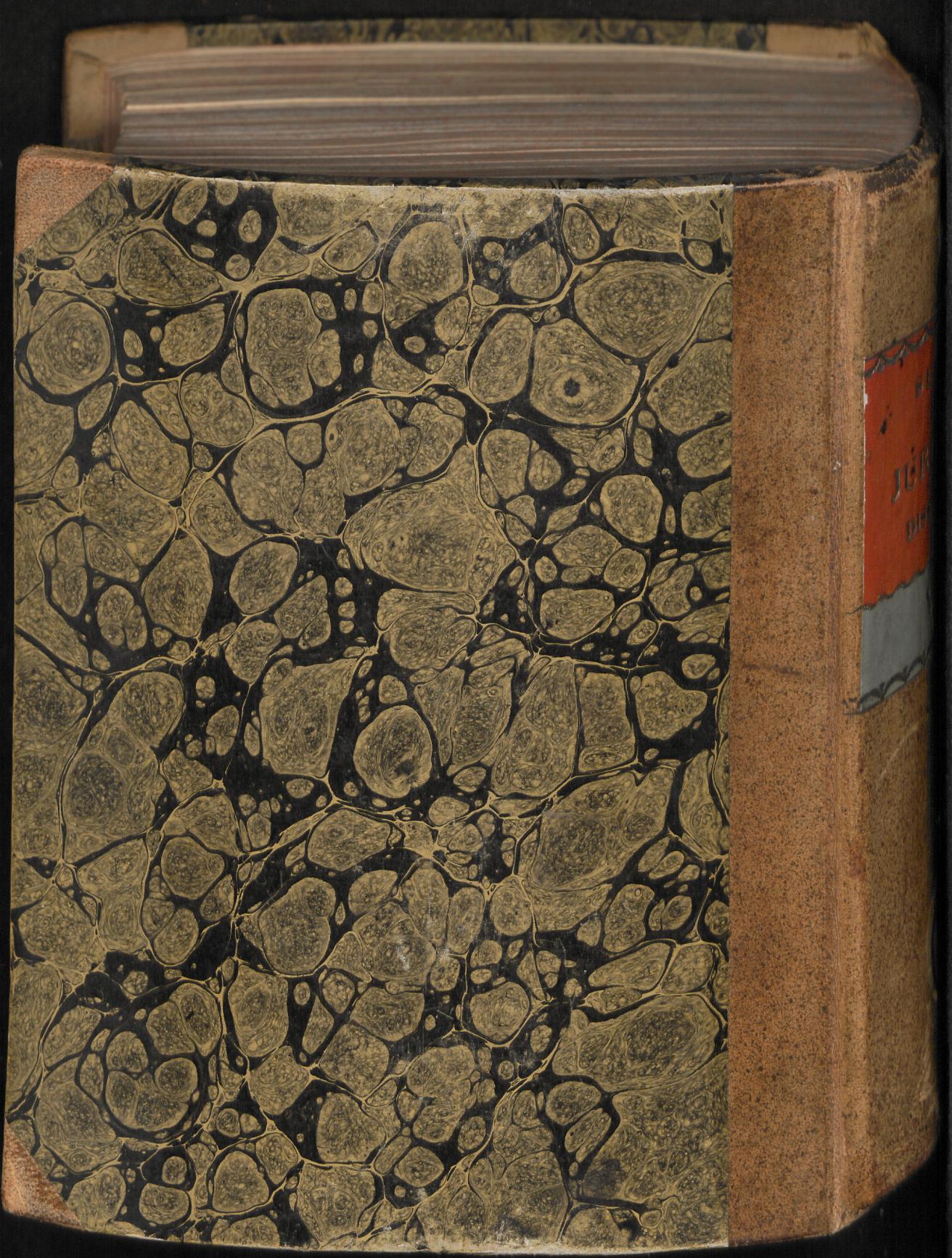
lit. B., licet enim alias omne jus extinquitur tempore longissimo

VII, 39 const. 4. exceptio tamen est in jure provocandi ad divisionem in re tanquam communi possessa, fluit enim hoc jus ex com-

- munitionis natura *III*, 37. *const.* 5 ergo tamdiu ac ipsa durat communio, illi praescriptio haud currit. HUBERTUS GIPHANIUS *Disputat. Juris civilis Disp.* 42 n. 33. HELLFELD *Jurispr. forensis* §. 716 (§. 497).
- k) Quod stabilitur *XL*, 3, *Fr.* 17: ubi MARCELLUS in casu, quo fundus mihi soli competens a B ut communis hucusque fuit possessus, ratione ipsius B accepto communi dividendo judicio demum praescriptionem inchoare, statuit. Ergo, concludo, rei vindicationi atque omnibus realibus actionibus facta demum divisione in communi re praescriptionem currere.
- l) *VII*, 40, *const.* 1. §. 2. *VII*, 39, *const.* 7 §. 4. Evidem omnino videtur, socio, cui competit actio realis contra socium, intra tempus illius praescriptionis non provocanti ad divisionem, negligentiam quamdam imputari posse; ast jus ad divisionem provocandi est merae facultatis *III*, 37 *const.* 5 ideo in omissione exercitii ejusdem juris eo ipso, quia est merae facultatis, nulla committi potest negligentia vid. contra STRUVIUM MÜLLER *ad eundem Exerc.* 40. §. 22.
- m) Quare profecto iterum erraverunt Cujaciüs *Lib.* 22, *Obs.* 38. HUBERUS *Lib.* 10, *Tit.* 1, §. 4. PAULUM X, 1, *Fr.* 4, §. 7, cum POMPONIO *VIII*, 2, *Fr.* 27 & *VII*, 3, *Fr.* 27 ita conciliantes, quod, quia servitutes longo tempore adquiruntur, metuendum sit, ne, si socius actiue confessoria vel negatoria experiri supersedeat, rem amittat, in finium autem regundorum judicio cessare praescriptionem. Sed falsum esse, actioni confessoriae & negotoriae in communione praescriptionem currere ante divisionem, fatclare ex rei natura & Romanorum constitutionibus probatum est.

Atque haec sunt, quae commilitonibus meis illustribus & generosissimis, ad Lectiones meas Juris repetitorias indicendas praefanda duxi. Lectiones ipsas vero ex Decreto illustris Jureconsultorum Ordinis sequenti tradam modo: singulis hoc anno diebus ab hora 10 ad 11 HELLEFELDII Jurisprudentiam forensem juxta sistema SCHNEIDTIANUM & tabulas, quas proxime volente Deo editurus sum, ante pascha & Jus feudale illustr. G. L. BOEHMERI praeceptoris mei in aeternum venerandi ab hora 2 ad 3 repetendo explicabo. Post pascha vero ad jus privatum personarum illustrium Celebr. PÜTTERI (prim. lin. Juris privati principum edit. III. Goettingae 1789) tanquam partem Juris Germanici privati aut si mavis publici, diebus martis & jovis, ab hora 2 ad 3, repetendo commentabor.

taec sunt, quae commilitonibus meis illustribus
ad Lectiones meas Juris repetitorias indicendas
Lectiones ipsas vero ex Decreto illustris
Jurec
anno a
rensem Ju
volente D
G. L. BOEH
hora 2 ad 3 r
privatum person
ris privati princip
tem Juris Germanic
tis & jouis, ab hor
84
prac
Jurec
305
Patch Reference Chart TE33 Serial No.
Image Engineering Scan Reference Chart

10 ad ii HELLFELDII Jurisprudentiam fo
CHNEIDTIANUM & tabulas, quas proxime
m, ante pascha & Jus feudale illustr.
oris mei in aeternum venerandi ab
scabo. Post pascha vero ad jus
Celebr. PÜTTERI (prim. lin. Ju
Goettingae 1789) tanquam par
si mavis publici, diebus mar
etendo commentabor.

